

Vilka var utfärdarna av detta brev¹ och vad innebar det egentligen?

Utfärdarna var biskoparna Hans av Linköping, Matthias av Strängnäs, Otto av Västerås, Arvid av Åbo, electus Hemming Gad, riddaren Erik Johansson, Christiern Bengtsson och Holger Karlsson, Bengt Arendsson, Axel Posse, Bengt Abjörns-son, Johan Jönsson, Mogens Gren, Axel Mattsson, Henrik Erlandsson och Bengt Gylta, samtliga Sveriges rikets råd och män, »med menige friborne frälsemän över allt riket och borgmästare och rådmän i Stockholm med den menige man och allmoge, fullmäktige för sig och alle andre hemma sittandes, som dem med fullmakt försedde och hit till mötet utsände». Dokumentet var utfärdat »under allas våra insegel och riksens klämma». Biskoparna med menige rikets råd förklarar sig däri samdräkteligen och med den menige man i Sveriges rike vara överens vordne, att Stäkets slott skall i grunden nedbrytas; endräkteligen med hand och uppräckta händer har brevutfärdarna svurit och lovat att aldrig mera vilja eller skola hava Gustaf Trolle till ärkebiskop. Men därutöver förbinder de sig också, att för den händelse de eller någon av deras påfördes obestånd, bann eller bannsmål med några besväringar av den romerska kurian för denna sin undsägelse eller Stäkets nedbrytande, de alla, eftersom de äro samsvurna, samdräkteligen med liv och makt vilja inbördes avvärja allas skada och fördärv, evar och när saken kan tagas före antingen »av påvens gård» eller annorstädes.

Originalen till detta sammansvärjelsebrev blev på Christiern II:s befallning fört till Danmark. Huitfeldt fann det liksom sententian i rikets arkiv i Köbenhavn och lät trycka det; numera är det förlorat. Trycket ger inga diplomatariska upplysningar. Detsamma är förhållandet med det koncept, som inskrevs i Sten Stures ännu bevarade brevbok. Förhållandet gör, att det inte längre låter sig konstatera, vilka som verkligen sigillerat brevet.

Man frågar sig: vilken betydelse hade framkomsten av detta sammansvärjelsebrev?

¹ Huitfeldt, VII, 84; Handl. rör. Skandinaviens hist. XXIV, 94.